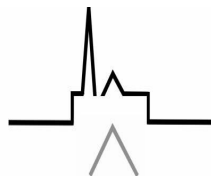

EKKLESIA DEN HAAG

Leegte

liturgie voor de Goede Week 2024

Witte donderdag 28 maart

Goede vrijdag 29 maart

Stille zaterdag 30 maart

aanvang 19.30 uur

de vieringen in de Goede Week zijn voorbereid door
Joke Visser, Riekje Jager, Elly Poldervaart Sekeris
vleugel: Roelfien Folkersma, Taco Querens, Eric Kruit

Witte donderdag

Welkom en inleiding

De kaarsen worden aangestoken

Zingen: Onmisbaar deel van de keten ZZZ 23 (Stufkens/de Vries)

Een cirkel vormen wij samen,
een ring van licht in de nacht.
Welkom heet ik je tranen,
welkom heet ik je lach.

Lezen: A. Soetendorp, levenslessen van een rabbijn

In de 16e eeuw toen de Joden na hun verdrijving uit Spanje en Portugal in uiterste wanhoop doolden, schreef de mysticus Jitschak Luria een commentaar op de schepping van de mens.

Zingen: Ik sta voor u - liedboek 942 Oosterhuis/Huijbers)

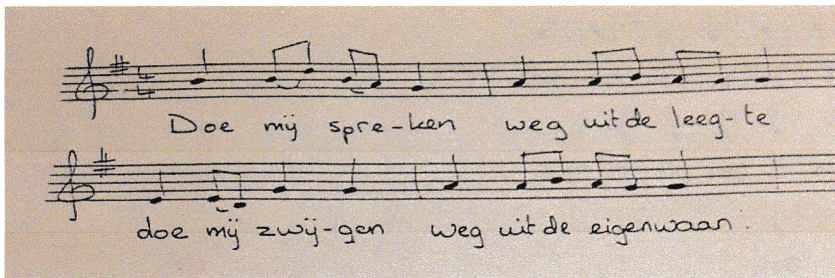

Mijn dagen zijn door twijfel overmand,
 ik ben gevangen in mijn onvermogen.
 Hebt Gij mijn naam geschreven in uw hand,
 zult Gij mij bergen in uw mededogen?
 Mag ik nog levend wonen in uw land,
 mag ik u eenmaal zien met nieuwe ogen?

Spreekt Gij het woord dat mij vertroosting geeft,
 dat mij bevrijdt en opneemt in uw vrede.
 Open die wereld die geen einde heeft,
 wil alle liefde aan uw mens besteden.
 Wees Gij vandaag mijn brood, zowaar Gij leeft -
 Gij zijt toch zelf de ziel van mijn gebeden.

Lezen: Lucas 22: 14-34 - de maaltijd

Zingen: Doe mij spreken (Herman Verbeek)

Lezen: Lucas 22: 24

Toen ontstond onder hen onenigheid over de vraag wie van hen de belangrijkste was.

Reflectie, een kaars wordt aangestoken

Zingen:

Doe mij spreken weg uit de traagheid
Doe mij zwijgen weg uit luidruchtigheid

Doe mij spreken weg uit de chaos
Doe mij zwijgen weg uit kleinzerigheid

Lezen: Marcus 14: 18,19

Ik verzeker jullie : een van jullie, die met mij eet, zal mij uitleveren. Ze werden bedroefd en vroegen een voor een aan hem: Ik ben het toch niet?

Reflectie , een kaars wordt aangestoken

Zingen:

Doe mij spreken weg uit de chaos
Doe mij zwijgen weg uit kleinzerigheid

Doe mij spreken weg uit vergeten
Doe mij zwijgen weg uit het grootvertoon

Lezen: Marcus 14: 29-31

Petrus zei tegen hem: Misschien zal iedereen ten val komen, maar ik niet! Jezus antwoordde: ik verzeker je: juist jij zult me vannacht, nog voor de haan tweemaal gekraaid heeft, driemaal verloochenen. Maar Petrus hield met grote stelligheid vol: Al zou ik met u moeten sterven, ik zal u nooit verloochenen. Alle anderen zeiden iets dergelijks

Reflectie, een kaars wordt aangestoken

Zingen:

Doe mij spreken weg uit het vergeten
Doe mij zwijgen weg uit het grootvertoon

Doe mij spreken weg uit de doodskuil
Doe mij zwijgen weg uit beweringen

Breken en delen

Laten we gaan staan en een kring vormen voor de maaltijd.

Zingen: Dat wij niet slapen - VLB 555 Oosterhuis/Oomen

1. Koor; 2. Allen:

Antoine Oomen

Dat wij niet sla - pen, dag-licht - be - wo - ners -
dat wij ons hou - den, nuch - ter van lief - de.
Reik ons uw be - ker, wa - ter dat dor - stig maakt,
wor - den die ho - ren doen. Reik ons uw hand.
Ko - me wat komt. Maar laat het om Jou zijn
dat wij het uit - hou - den en niet om nie - mand
dat wij de be - ker drin - ken tot de bo - dem
dat wij dit le - ven le - ven tot de dood.

In alle gebrokenheid denken we bij het delen van dit brood aan de vrijheid om te kiezen voor het goede, het ware, het schone.

Dit brood is leeftocht voor onderweg, een gebaar van respect en ruimte voor elkaars keuzes en een ruimte voor vragen.

Geef het aan elkaar door en kijk elkaar aan.

Dit druivensap gaat van hand tot hand, om de honger en de dorst en de leegte dragelijk te maken.

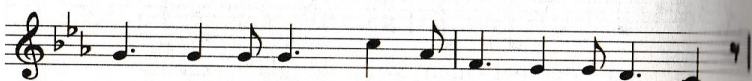
Zingen: De tafel der armen Oosterhuis/Oomen

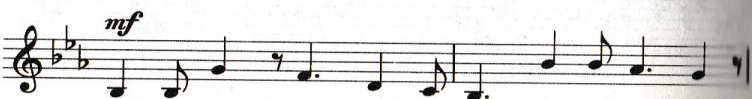
Wat in stil-te bloeit, in de luw - te van tui-nen,

on - der de he - te zon, op de ak - ker,

heeft Hij be-stemd voor de ta - fel der ar - men.

Aar-de-kraft, zon-kraft is Hij, licht in men-sen,

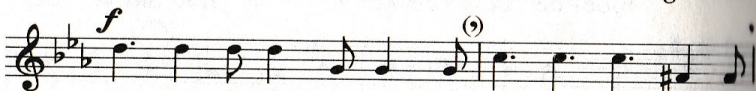
dat wij el-kaar ver-blij-den en doen le - ven,

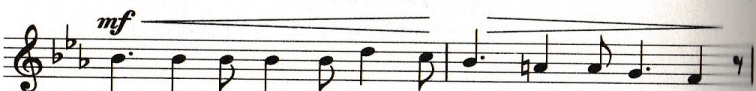
brood van ge-na-de wor-den, wijn van eeu-wig le - ven.

Maar die niets heb-ben, wie zal hen hier-aan deel ge-ven?

En die in weel-de zwel-gen en van niets we-ten,

wie zal hen naar ge-rech-tig-heid doen ver-lan-gen?

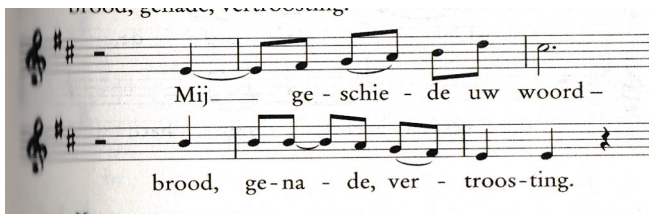

Aan-schijn der aar-de, wie zal jou ver-nieu-wen?

Bidden

Zingen: Mij geschiedde uw woord - VLB 699 Oosterhuis

Ko- o- me uw koninkrijk
ogenblikken van vrede

Ongeluk dat mij beproeft
ga mijn kracht niet te boven

Kracht die in mij is
ziel in mij, houd stand.

Liefde, liefde,
verzacht mijn hart.

Goede vrijdag

Zingen: Mij geschiedde uw woord

Kome uw koninkrijk
ogenblikken van vrede

Ongeluk dat mij beproeft
ga mijn kracht niet te boven

Kracht die in mij is
ziel in mij, houd stand.

Lezen: Lucas 22: 41-45

En hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad: Vader, als u het wilt, neem dan deze beker van mij weg. Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt, gebeuren. Uit de hemel verscheen hem een engel om hem kracht te geven. Hij werd overvallen door doodsangst, maar bleef bidden, zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond. Toen hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen.

Reflectie - een kaars wordt gedoofd

Zingen: Zend mij - VLB 814 Oosterhuis/Vonk

' Zend mij de engel van de laatste troost

Fred Vos

Zend mij de en-gel van de laat-ste troost

de o - gen van één mens

ont - houd mij niet één mens die zegt

hier _____ ben ik.

Lezing: Aleksej Navalny

Reflectie - een kaars wordt gedoofd

Zingen: In de hemel onze Vader - VLB 241 Oosterhuis/Oomen

5 *mf*

In de he - mel on - ze va - der

in een he - mel die te hoog is -

waar-om zijt Gij niet op aar - de hier nu

God in men - sen vre - de?

Zijt Gij God en niet bij mach - te

moord en dood - slag te voor - ko - men?

Waar-om geeft Gij ons de vrij - heid el-kaar
poco cresc.

zin-loos te doen lij - den?

f Scheur de wol - ken kom - be - vrij - den.

Scheur de wol-ken kom be - vrij - den.

Scheur de wol - ken kom - be - vrij - den.

Scheur de wol-ken kom be-vrij - den.

p

Plant uw geest in on - ze har - ten

zend uw kracht in on - ze han - den

dat wij le - ren lief te krij - gen on - ze

naas - te vriend en vreem - de.

Dat wij me - di - cij - nen vin - den

te - gen het on - draag - lijk lij - den.

Dat de gro - ten de - zer aar - de zich be

ke - ren tot de ar - men.

mf

Dat wij nieu - we wet - ten ma - ken

om de hon - ger uit te ban - nen,

dat wij gou - den plan - nen sme - den tot be

poco cresc.

cin - di - ging van lij - den.

Lezen: Lucas 22: 54-62

Ze grepen hem vast en voerden hem weg, en brachten hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op afstand. Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen erom heen zitten. Petrus voegde zich bij hen.

Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei: Die man hoorde er ook bij!

Maar hij ontkende het: Ik ken hem niet eens! Even later merkte een ander hem op en zei: Jij bent ook een van hen! Maar Petrus zei: Welnee man, helemaal niet. En ongeveer een uur later zien nog iemand met grote stelligheid: Ja zeker die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Gallilea. Maar Petrus zei: Ik weet niet waar je het over hebt. En op datzelfde moment terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan. De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: Nog voor er vannacht een haan heeft gekraaid zul je mij driemaal verloochenen.

Hij ging naar buiten en hilde bitter.

Muziek:

We luisteren naar Erbarme Dich, uit de Mattheuspassion van Bach

Stilte

Lezen: Matteus 27: 45,46

Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, gaf Jezus een schreeuw en riep luid: Eli, Eli, lema sabachtani?. Dat wil zeggen: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?

Stilte

Zingen/luisteren: Deze nachtdag VLB 924

Antoine Oomen

De-ze nacht - dag. De-ze berg van af - grond.
Red me van het zwar - te dat aan - stormt.
In uw han - den be - veel - ik mijn geest.
Maar niet echt. Ik wil - niet. Dit niet.
mm - Zo niet.

Stilte

Zingen/luisteren : Deze lichtdag VLB 924

Antoine Oomen

De-ze licht-dag. De-ze berg van he-mel.

Doe me in het wit - te dat aan - waait.

In jouw han - den be-veel- ik mijn geest.

Nu voor-goed. Ik wil_ je. Nu wel.

mm_ Zo wel.

reflectie - de laatste kaars wordt gedoofd, het wordt donker

Zingen: mijn kussen nat van tranen - Iona 3x

smekend

Mijn kus-sen nat van tra-nen

en mijn o-gen dik en rood:

lie-ve God,

ver-geet mij niet.

We verlaten in stilte de kerk

Stille zaterdag

In stilte verzamelen we in de hal en we gaan zingend naar binnen.

smekend

Mijn kus- sen nat van tra - nen
en mijn o - gen dik en rood:
lie - ve God,
ver - geet mij niet.

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and hymn-like. The lyrics are written below the notes. The first line is 'Mijn kus- sen nat van tra - nen', the second is 'en mijn o - gen dik en rood:', the third is 'lie - ve God,', and the fourth is 'ver - geet mij niet.' The final note of the fourth line is a long note with a fermata, indicating a pause.

Na vermoeiende of intense dagen zoekt Jezus regelmatig de stilte op. Soms alleen, soms met vrienden. Om bij te komen, om misschien wel tot zichzelf te komen en zich te verbinden met wat in hem leefde.

Wij trekken ons net als hij in stilte terug op deze figuurlijke berg, deze rustplaats. We zijn overgeleverd aan onszelf - of toch niet? We gingen door het donker. We hebben het uitgeschreeuwd. Nu pas in deze oorverdovende stilte horen we wat er werkelijk leeft. Noemen we dat de stem van God?

We zoeken troost in de stilte. In deze berg van stilte, waarin we ons afzonderen om zo vervuldheid en ruimte te vinden.

Zingen : Pleisterplaats (Hein Stufkens/ Fokke de Vries)

Liefst zat ik hier, en laat ik de rivier maar stromen.

Liefs laat ik de boten maar gaan en komen.

En alle vogels vliegen, af en aan. En alle bomen staan zo stil.

Liefst wil ik hier niet meer vandaan

tot jij komt en mij vraagt om mee te gaan.

1. Liefst zit ik hier en laat ik de ri-vier maar stro men. Liefst laat ik de bo-ten maar

gaan en ko - men 2. en al - le vo - gels vlie - gen af - - - en aan, en

al - le bo - men staan — zo stil. 3. Liefst wil ik hier niet

meer van - daan — tot jij komt en mij vraagt om mee te gaan.

tekst: Hein Stuifkens muziek: Fokke de Vries

Lezen: Dag Hammersjköld - uit: "de langste reis"

Ik zit hier voor u Heer, recht en ontspannen
met rechte ruggengraat
ik laat mijn gewicht loodrecht door mijn lichaam zinken
naar de grond waarop ik zit.

Ik begin de reis naar binnen
ik reis in mij naar binnen toe
naar de binnenste kern van mijn zijn
waar u woont.

In dit diepste punt van mijn wezen,
was u al aanwezig vóór ik er was
t is daar, waar u schept,
levend maakt en zonder ophouden
mijn hele persoon sterkt.

Ik laat mijn adem gaan.
Mijn adem, mijn uit- en mijn inademen
is uitdrukking van mijn hele wezen
Ik doe het voor u, met u, in u.
Wij ademen samen, u en ik, met elkaar.

Zingen.....rust en vrede zzz 298

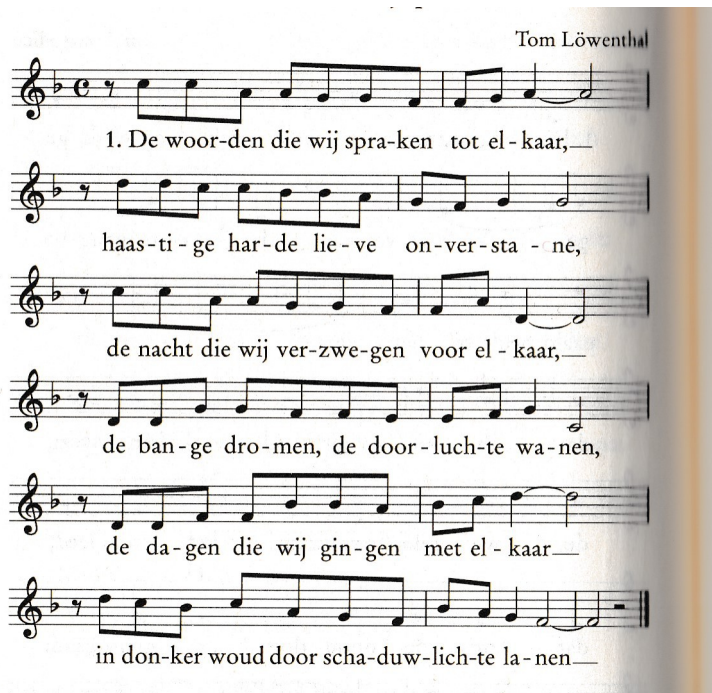
Lezen: uitsig op die kade (uitzicht op de kade) Elisabeth Eijbers

Nouliks vertolkbaar wat hulle my
vertel,
spreeus, eksters, meeuë, eende,
kraaie, al
die ywerige dagloners van die wal,
die reier so afgetrokke opgestel.
Ek mis myself steeds minder. Ek
bedoel:
as steeds meer buitedinge my gaan
boei
dan sintels van inwendige gevoel
tintel dit of ek selfafstotend groei.
Vermindering neem waarneembaar
toe. Ek hoop
om te voldoen aan omgekeerde
bloei
en leeg genoeg te loop
om vol te loop
met wat vanuit hierbuite
binnevloei.

Nauwelijks vertolkbaar wat zij mij
vertellen,
spreeuwen, eksters, meeuwen,
eenden, kraaien, al
die ijverige dagloners van de wal,
de reigers zo teruggetrokken
opgesteld.
Ik mis mezelf steeds minder. Ik
bedoel:
als steeds meer buitendingen mij
gaan boeien
in plaats van sintels van inwendig
gevoel,
tintelt het of ik zelfafstotend ga
groeien.
Vermindering neemt waarneembaar
toe. Ik hoop
dat ik voldoe aan omgekeerde bloei
en leeg genoeg ben om vol te lopen
met wat van hierbuiten binnenvloeit.

Zingen: de woorden die wij spraken -VLB 526

Tom Löwenthal

1. De woor-den die wij spra-ken tot el-kaar,—
haas-ti-ge har-de lie-ve on-ver-sta - ne,
de nacht die wij ver-zwe-gen voor el - kaar,—
de ban-ge dro-men, de door-luch-te wa-nen,
de da-gen die wij gin-gen met el - kaar—
in don-ker woud door scha-duw-lich-te la-nen—

De mensen die wij werden een voor een
spelende handen helderziende ogen
lichamen stromend water steen en been
vurige zielen vonken mededogen
die ene die wij zijn en anders geen,
die anderen die wij nog worden mogen.

Dit niets dat overleeft ternauwernood
dit alles dat ik ben in vrees en beven
dit enig hier-nu tegen doem en dood,
dit korte lichte lange eigen leven
dat wij ontvangen als genadebrood,
dat ons gegeven is en blijft gegeven.

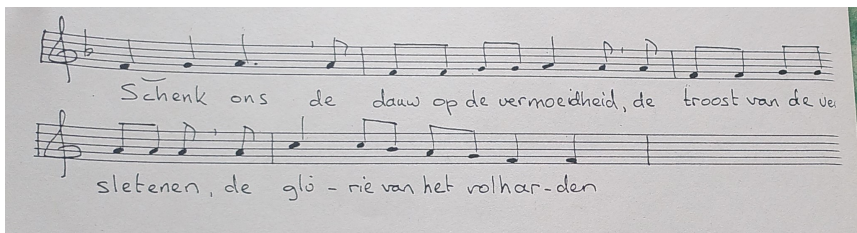
Lezen: Margreet Spoelstra

Als de woorden op zijn
de leegte komt
er woede is
en niet-begrijpen

Als de woorden op zijn
en de mensen verslagen

leg dan alleen jouw naam in ons
wees er
wees er
wees er

Zingen: Schenk ons - ZZZ 300 Herman Verbeek/Chris van Bruggen

Schenk ons de dauw op de vermoeidheid,
de troost van de versletenen, de glorie van het volharden.

Schenk ons de pijn van het begrijpen,
de hand voor de vertwijfelden, de eenheid in het alleen zijn.

Schenk ons, het gaan naar de belofte,
de drang van het niet opgeven, de dwaasheid van het weer
opstaan.

Schenk ons, het vuur in de verdorring,
het doen van de weerbarstigen, de keelklank tegen de
grootspraak.

Schenk ons, de zin van dit vertrouwen,
de weg en die onwapenend, dit langzaam langzaam gelukken.

We verlaten in stilte de kerk.

**Morgen komen we om 10.15 uur weer in stilte samen, in de
Grote Kerk**

Lezingen

In de 16e eeuw toen de Joden na hun verdrijving uit Spanje en Portugal in uiterste wanhoop doolden, schreef de mysticus Jitschak Luria een commentaar op de schepping van de mens.

"God nam zijn oerlicht waarmee de Schepping een aanvang nam - voordat op de vierde dag de zon, de maan en de sterren geschapen werden - en borg deze diep in kruiken. In volstreckte lege duisternis plaatste Hij de mens in wording. God hield zijn adem in, waardoor volledige leegte zonder Hem ontstond. God trok zich gedurende de kleinst mogelijke tijdseenheid terug om de mens in wording de mogelijkheid te geven zelf, onafhankelijk, op eigen kracht, de vrije wil te ontwikkelen. Op dat moment van ultieme verlorenheid, waarin de hele schepping wankelde, ontstond de vrije wil. God ademde weer uit met zijn volle aanwezigheid en de mens was geboren met het vermogen te kunnen kiezen tussen licht en duisternis, tussen goed en kwaad. De kruiken waren echter in het geweld van leegte en volheid gebroken en veel van de lichtstralen waren tevoorschijn gekomen en hadden zich verspreid naar alle diep duistere krichten van de wereld.

Het is de taak van de mens om de verloren lichten weer terug te vinden en terug te brengen naar de oorspronkelijke bron."

uit A. Soetendorp, levenslessen van een rabbijn

Lucas 22: 14-34

Toen het zover was, ging hij samen met de apostelen aanliggen voor de maaltijd. Hij zei tegen hen: "Ik heb er hevig naar verlangd dit pesachmaal met jullie te eten voor de tijd van mijn lijden aanbreekt. Want ik zeg jullie: ik zal geen pesachmaal meer eten voordat het zijn vervulling heeft gevonden in het koninkrijk van God. Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en zei: Neem

deze beker en geef hem aan elkaar door. Want ik zeg jullie: vanaf nu zal ik niet meer drinken tot het koninkrijk van God gekomen is. En hij nam een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: Dit is mijn lichaam dat voor jullie gegeven wordt. Doe dit, telkens opnieuw, om mij te gedenken. Zo nam hij na de maaltijd ook de beker en zei: Deze beker, die voor jullie wordt uitgedronken, is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt.

Maar weet wel dat degene die mij zal uitleveren met mij aan deze tafel aanligt. Want de Mensenzoon moet heengaan zoals het voor hem bepaald is, maar wee de mens die hem zal uitleveren. Ze vroegen zich onderling af wie van hen zoiets zou doen.

Toen ontstond er onder hen onenigheid over de vraag wie van hen de belangrijkste was. Jezus zei tegen hen: Vorsten oefenen heerschappij uit over de aan hen onderworpen volken, en wie macht heeft laat zich weldoener noemen. Laat dat bij jullie niet zo zijn! De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar.

Want wie is belangrijker, degene die aanligt om te eten of degene die bedient? Is het niet degene die aanligt? Maar ik ben in jullie midden als iemand die dient.

Jullie zijn in al mijn beproevingen steeds bij mij gebleven. Ik bestem jullie voor het koningschap zoals mijn Vader mij voor het koningschap bestemd heeft: jullie zullen in mijn koninkrijk eten en drinken aan mijn tafel, en zetelen op een troon om recht te spreken over de 12 stammen van Israel .

Simon, Simon , weet dat Satan jullie voor zich heeft opgeëist om jullie als graan te mogen zeven. Maar ik heb voor je gebeden opdat je geloof niet zou bezwijken. En als jij eenmaal tot inkeer bent gekomen, moet jij de broeders sterken.

Simon antwoordde: Heer, ik ben zelfs bereid om met u in de gevangenis te sterven.

Maar Jezus zei: Ik zeg je, Petrus, deze nacht zal de haan niet kraaien voordat je driemaal geloofchend hebt dat je mij kent.